

Markéta Šichtařová: Neschopní nikdy nepochopí, proč berou méně

- CZ24 News | 25. srpna 2020

Rozhodnutí společnosti Volkswagen Group, aby se mladoboleslavská Škoda do budoucna zaměřila na levnější modely, nemusí mít pro tahouna české ekonomiky negativní dopady. Markéta Šichtařová v tom dokonce vidí výhodu, že u nich nebude takový tlak na přechod na elektropohon. Ke strategii Evropské unie napravit příjmové nerovnosti mezi muži a ženami poznamenává, že celá ta fikce o nerovném odměňování mužů a žen je právě jen fikce. To, že ženy mají statisticky nižší platy než muži, má totiž své dobré důvody.

Nedávná změna ve vedení Škody Auto má být reakcí na to, že se značka stala konkurencí koncernovým sourozencům, a to až tak, že na mnoha evropských trzích je Škoda vnímána jako „výhodnější Volkswagen“. Pod novým šéfem by se měla zaměřit na levnější modely a Seat by se měl posunout mezi prémiové značky. Může mít rozhodnutí společnosti Volkswagen Group dopad na českou ekonomiku, jejímž je Škoda hlavním tahounem, a cítíte z něj i hierarchii Německo, Španělsko, Česko, kterou si Škoda Auto troufla „drze“ ignorovat?

Takhle úplně bych to neviděla. To není tak, že by si Škoda Auto „drze troufla ignorovat hierarchii“. Škodovka vyráběla to, co dostala befelem z Německa, aby vyráběla. Takže samo německé vedení si takto model výroby naplánovalo. Že pak došlo k názoru, že to je jinak a že na sobě jednotlivé koncernové značky navzájem parazitují, to už je věc jiná.

Pro nás není podstatné, CO přesně se u nás bude vyrábět, jestli to něco bude mít prestiž, nebo ne, ale podstatné je, aby se NĚCO vyrábělo, aby se prostě kolečka výrobní linky točila. To je to, co dává našim lidem práci. Ve skutečnosti mi svým způsobem připadá trochu výhodnější, aby se Škodovka soustředila na levnější modely, a to proto, že u nich nebude takový tlak na přechod na elektropohon.

Ty automobilky, které se daly mohutně na cestu elektropohonů, jednou podle mě ještě budou mít problém. Evropa si sice naplánovala „zelené“ cíle, ale naplánovali je teoretici od stolu, kteří průmyslu a fyzikálním zákonitostem vůbec nerozumí. Takže celý smělý plán na úplné odstranění spalovacích motorů samozřejmě nevyjde, bude odpískán po čase. Ale mezitím řada těch, kdo na elektromobilitu vsadí všechny karty, splácou. A to by se mohlo Škodovce – snad – vyhnout.

Alternativou k penzijnímu a životnímu pojištění by se mohl stát nový produkt zvaný účet dlouhodobých investic. Lidé by na něj nakupovali podílové fondy, dluhopisy či akcie, a byl by zvýhodněn stejně jako u stávajících forem spoření, daňový základ by se dal snížit až o 48 tisíc korun ročně. Peníze by bylo možné vyplatit až po dosažení šedesáti let a nejdříve šedesát měsíců po založení účtu. Považujete spoření na stáří v podobě akcií za zajímavou formu zajištění v důchodu?

To je úplně nesmyslně postavená vize a vlastně i otázka, protože takhle formulováno to podsouvá představu, že pro každého je vhodné totéž, a ještě navíc pro každého je to něco vhodné ve stejnou chvíli. Je to pokus napasovat armádě stejnou velikost bot. A ještě navrch se tvářit, že gumáky jsou nevýhodnější obuví, ať prší nebo svítí slunce.

Principiálně vzato, na cenných papírech není vůbec nic špatného. Ale musíme vědět, kdy se je vyplatí koupit, kdy je u nich naopak třeba cenová bublina. A ta u nich zrovna teď je, a to globálně, některé

akciové ukazatele vykazují nejhorší výsledky od roku 2002.

A za druhé, velmi movitý, zaopatřený mladík bez rodiny a s dobrou prací určitě může riskovat a investovat agresivněji než senior pár let před důchodem, který se sotva užívá. Zatímco pro jednoho jsou cenné papíry dobrý nápad, pro druhého rozhodně ne.

Neboli představa, že všechny naženeme v jeden okamžik do cenných papírů, je – jemně řečeno – demonstrací velké neznalosti. Pochopitelně ono to asi bude dobrovolné, potud fajn. Ale problém je v tom, že stát na to bude přispívat. Tedy vlastně bude motivovat mnohé lidi, aby hloupě, chybně investovali, a ještě jim na to bude přidávat z mých daní, respektive daňovými úlevami... Takže ne, s takto státně organizovaným a podporovaným produktem nesouhlasím.

Je odůvodněné předpokládat, že v době, kdy dochází ke stále větší zadluženosti všech subjektů finančně ekonomického segmentu, tedy vlád, společností i domácností, poroste význam kryptoměn až tak, že budou považovány za tzv. bezpečný přístav, podobně jako je vnímáno například investiční zlato, nebo je to přemrštěné očekávání?

Kryptoměny se ještě neusadily natolik, aby si vytvořily jasnou korelaci s nějakými makroekonomickými jevy. Aby třeba rostly, když roste zlato, a podobně. Kromě jediné: Kryptoměnám se daří, když roste strach, že stát sáhne lidem na úspory a provede třeba nějakou měnovou reformu. Pak se kryptoměnám daří skvěle, protože představují únik před státem.

Takže dokud „jen“ poroste zadlužení a všichni se budou tvářit, že je to úplně v pohodě a s takovým dluhem se dá žít dlouhodobě, kryptoměnám to pomáhat nebude; jakmile se ale nějaký stát ocitne na hraně bankrotu, jako před časem Kypr, kryptoměny se stanou únikovou cestou a vyletí vzhůru.

Ministr školství Robert Plaga vyzval učitele, aby nedoháněli učivo, které v uplynulém školním roce kvůli mimořádné situaci v souvislosti s šířením koronaviru nestihli probrat, a aby v prvních týdnech neznámkovali. Jak se vám, vzhledem k tomu, že také máte doma děti školou povinné, zamlouvá takové doporučení?

Úplně popravdě řečeno: Je mi to tak trochu jedno. Vysvětlím. Už dávno беру školu jako něco nutného, co si děti musí odkroutit, ale co jim ne vždy nutně dá potřebné vzdělání. Když chci, aby děti opravdu něco uměly, učím je to sama. Na školu rozhodně nespolehám. Když chci, aby se děti připravily třeba k přijímacím zkouškám, připravuju je sama, nespolehám na školu, že je připraví.

Takže, jestli děti budou ve škole dohánět vše, co zameškaly, anebo naopak pojedou dál – to pro zbytek jejich života nebude mít velký reálný význam. Protože to, co opravdu jednou budou potřebovat, se stejně budou muset naučit samy se svými rodiči. Škola je spíš jen jedna, ale nikoliv jediná možnost vzdělávání.

Senát se při projednávání pětileté strategie EU pro rovnost žen a mužů usnesl na tom, že by česká vláda měla přijmout opatření k nápravě příjmových nerovností mezi ženami a muži, a to například podporou částečných pracovních úvazků a pružných pracovních podmínek. Pomoci by měla i transparentnost odměňování, jak uvedl ministr vnitra Jan Hamáček, který zmíněný materiál senátorům představil. Mohou tyto návrhy něco podstatného změnit?

Je to směsice ideologických, ale i – nejspíš omylem – dobrých nápadů. Od všeho trochu.

Především si musíme říct, že celá ta fikce o nerovném odměňování mužů a žen je právě jen fikce. To, že ženy mají statisticky nižší platy než muži, má své dobré důvody. Jsou třeba častěji doma s dětmi, mají nižší dosažené vzdělání, jsou méně často ochotné zastávat vysoké manažerské pozice, méně pracují přesčas... Neboli v průměru nižší plat taky odpovídá v průměru nižší přidané hodnotě pro

zisk firmy. Tím začneme. Na tom není třeba nic měnit. Když nějaká žena je takové eso, že firmě přinese skvělý zisk, firma si ji ráda zaplatí, aby o ni nepřišla.

Jakmile se ale začneme bavit o zpružňování trhu práce, tak sotva může kdokoliv cokoli namítnout. Zpružnění trhu práce je potřeba jako sůl. Akorát se obávám, aby to zase neskončilo paskvilem – aby ze slov o zpružnění nakonec nevypadly další povinnosti a překážky pro zaměstnavatele...

A pokud jde o transparentnost odměňování neboli zveřejňování mezd, pak je to opravdu tak hloupý nápad, že mu není rovno. Vykládat všem, kolik vyděláte? Aby vám ti neschopní, co si nevydělají tolik, záviděli a chtěli vás okrást? Ti, co vydělávají na stejné pozici méně než jejich kolegové, nikdy nepochopí, proč mají málo – většinou nechápou, že je v nich nějaký problém. Jsou to lidé, kteří mají sklon házet vinu za svou neschopnost na okolí. Mají pocit, že mají málo, protože šéf je nemá rád, místo aby odešli; že kolegové jim vyžrali mzdový fond, místo aby pracovali víc a zasloužili si víc; že je nikdo nemá rád, místo aby se chovali tak, aby je ostatní rádi měli.

Mzdy jsou rozdílné proto, že přínosy a užitek lidí pro zaměstnavatele je jiný. A mzda je vždy smlouvou mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem – a nikomu třetímu do toho nic není.

Britská maloobchodní síť Marks&Spencer propustí v příštích třech měsících sedm tisíc svých zaměstnanců. Odklon od formálního zboží odráží i vývoj akcií firem jako Hugo Boss nebo Levi Strauss, které jsou stále skoro jen na polovině své úrovně ze začátku letošního roku. Jsou kamenné prodejny s oděvy v důsledku koronavirové krize i kvůli prudce rostoucí popularitě e-shopů odsouzeny k zániku, a které další druhy zboží by podobný osud mohl čekat?

Neřekla bych, že jsou kamenné prodejny odsouzeny k zániku úplně, ale k drastickému snížení počtu prodejen a zaměstnanců rozhodně. Koronavirus, respektive spíš hysterie, kterou vyvolal, byl vlastně katalyzátorem technologického skoku. Lidé byli donuceni víc si vyzkoušet nákupy přes internet, a najednou zjistili, že jim to tak vlastně vyhovuje. A cesta zpět už není. Koronakrize byla jen začátkem, prvotním impulsem, opravdu masového přechodu na e-komerci, která už předtím roky zažívala rozmach. Takže určitě zažijeme ještě větší ústup od formálního oblečení typu kravaty, od kamenných obchodů, i od klasické pracovní doby. Víc a víc věcí budou lidé řešit z domova.